

Corporate Governance en Stemverslag Vierde kwartaal 2019

In deze rapportage:

- Stemgedrag 4e kwartaal 2019
- Corporate Governance ontwikkelingen
  - Eumedion speerpuntenbrief 2020
  - Tweede Kamer stemt voor verplicht vrouwenquotum
  - Implementatiewet herziene richtlijn aandeelhouders
  - rechten vanaf 1 december 2019 van kracht

Stemgedrag 4e kwartaal 2019

In het vierde kwartaal vindt de piek van het aandeelhoudersvergaderingen seizoen in Australië en Nieuw-Zeeland plaats. In de overige regio's stond bij aandeelhoudersvergaderingen hoofdzakelijk de goedkeuring van fusies of overnames geagendeerd.

Pensioenfonds Wonen stemde in totaal op 120 vergaderingen en stemde op 20% van de agendapunten tegen het management.

De aandeelhoudersvergaderingen vonden wereldwijd plaats. Pensioenfonds Wonen voert een eigen stembeleid. De uitvoering van ons stembeleid wordt gedaan door Achmea Investment Management. Op de website van Pensioenfonds Wonen vindt u [hier](#) terug hoe er per onderneming is gestemd op de aandeelhoudersvergadering.

Corporate Governance ontwikkelingen Eumedion Speerpuntenbrief 2020

Op 15 oktober 2019 heeft Eumedion, het platform voor corporate governance en duurzaamheid voor institutionele beleggers, haar jaarlijkse [Speerpuntenbrief](#) naar Nederlandse beursvennootschappen gestuurd. Deze speerpunten zijn onderwerp van gesprek tijdens dialogen met de ondernemingen in aanloop naar en op de aandeelhoudersvergaderingen in 2020. Speerpunten voor 2020 zijn het beloningsbeleid, het beloningsverslag, de impact van klimaatverandering en het Klimaatakkoord van Parijs.

Als gevolg van nieuwe EU-wetgeving (Shareholders' rights directive II, ofwel de Herziene richtlijn aandeelhoudersrechten) dient een groot aantal ondernemingen een nieuw beloningsbeleid en het beloningsverslag ter goedkeuring aan hun aandeelhouders voor te leggen. Verder wordt er van ondernemingen verwacht dat zij helder rapporteren over de impact van klimaatverandering op hun verdienmodel en strategie en over de impact van de eigen onderneming op het

klimaat. Van ondernemingen wordt gevraagd dat zij concrete doelstellingen opstellen om hun CO² uitstoot te reduceren.

Tweede Kamer stemt voor verplicht vrouwenquotum

De raden van commissarissen van beursgenoteerde ondernemingen in Nederland moeten in de toekomst voor ten minste 30 procent uit vrouwen bestaan. Dat is bij 75% van de beursgenoteerde ondernemingen nog niet het geval. Als een raad van commissarissen minder dan 30 procent vrouwen telt en er komt een positie vrij, dan mag die niet door een man worden vervuld. Totdat een geschikte vrouw is gevonden, moet de stoel leeg blijven. Wanneer er tijdens de aandeelhoudersvergadering toch een man wordt benoemd, wordt deze benoeming nietig verklaard net zolang tot het quotum van 30% vrouwen is behaald. De Tweede Kamer heeft op 3 december 2019 besloten dat deze aanbeveling uit het [SER-rapport Diversiteit in de top](#) moet worden verankerd in de wet. Ook wil een meerderheid van de Tweede Kamer dat er meer werk wordt gemaakt van vertegenwoordiging in de top van Nederlanders met een migratieachtergrond. Een afspiegeling van de samenleving in topposities draagt bij aan meer diversiteit en gelijkheid en zorgt ervoor dat onbenut talent kansen krijgt. Achmea Investment Management onderschrijft deze zienswijze maar hanteert een bredere definitie van diversiteit (breder dan alleen geslacht) en beoordeelt diversiteit ook op basis van opleiding, ervaring, leeftijd en nationaliteit.

Implementatiewet herziene richtlijn

aandeelhoudersrechten vanaf 1 december 2019 van kracht

Op 1 december 2019 is de Implementatiewet herziene richtlijn aandeelhoudersrechten in werking getreden. Aandeelhouders van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen krijgen de mogelijkheid ieder jaar een adviserende stem over het remuneratierapport uit te brengen op de aandeelhoudersvergadering. Nieuwe voorstellen tot wijziging van het beloningsbeleid zullen in de toekomst vastgesteld moeten door ten minste 75% van de uitgebrachte stemmen, tenzij een lagere meerderheid statutair is voorgeschreven. Het nieuwe beloningsbeleid dient een toelichting te bevatten hoe het beleid rekening houdt met de identiteit, missie en waarden van desbetreffende onderneming, de beloningsverhoudingen binnen de onderneming en tenslotte met het maatschappelijk draagvlak. Ook dienen Nederlandse institutionele beleggers een "betrokkenheidsbeleid" te hebben. Aan de hand hiervan dienen zij "toezicht" te houden op onder andere de strategie,

kapitaalstructuur en financiële en niet-financiële prestaties. Ook wordt van beleggers verwacht dat zij actief een dialoog voeren met bestuurders en commissarissen.